

Interview met Odette Ex *Eenheid door verbinding*

Het nieuwe werken, flexwerken, desk sharing, activity based werken: gevoed door voortschrijdende technologieën volgen nieuwe werkvormen elkaar in rap tempo op. Bedrijven en organisaties transformeren hun kantoren naar werkomgevingen die moeten inspelen op de veranderende behoeften van medewerkers en bezoekers. Het ideale concept lijkt nog niet gevonden. Volgens interieurarchitect Odette Ex ligt de oplossing in het zoeken naar verbindingen.

Tekst

Frederike Bax (www.bureaubax.nl)

Beeld

Alexander van Berge

Frederike Bax (FB) *Koffie, wifi en een ontspannen sfeer zijn voor veel mensen genoeg. Om zeven uur 's ochtends zitten Starbucks en de Coffee Company al bomvol werkende mensen. Is de functie van het kantoor achterhaald?*

Odette Ex (OE) Dat een rumoerige, ongedwongen omgeving geprefereerd wordt boven een rustige kamer, heeft volgens mij alles te maken met de innerlijke behoefte van de mens om binnen een sociale context vrij te zijn. Dankzij de digitalisering hebben we enorme vrijheid gekregen. Geweldig. We kunnen werken waar en wanneer we maar willen, meer dan een telefoon hebben we niet nodig. Niets houdt ons tegen de geijkte patronen te doorbreken en af te reken met het negen-tot-vijf keurslijf. Toch is de rol van het kantoor niet uitgespeeld. Net als het café wordt het steeds meer een plek om elkaar te ontmoeten en samen te werken.

FB *Hoe wordt dat in het kantoorinterieur gestimuleerd?*

OE Binnen het Nieuwe Werken vindt een verschuiving plaats van het creëren van allerlei werkplekken naar het maken van grote ontmoetingsgebieden. Een opvallende tendens hierbij is de focus op 'hospitality'. Om mensen optimaal te stimuleren in hun werkactiviteiten willen bedrijven en organisaties werkomgevingen bieden die van alle gemakken zijn voorzien en waarin facili-

taire producten en diensten zodoende een prominere rol vervullen. Het idee is dat medewerkers en bezoekers als 'hotelgasten' ontvangen worden. De gastvrouw bij de balie weet met wie ze te maken heeft. Ook de dames en heren van het restaurant weten wie ze voor zich hebben. Er wordt goede koffie geschonken, de ambiance is inspirerend en gastvrij. Wie wil werken, kan gaan zitten waar hij wil. De plekken zijn comfortabel en voorzien in het gebruik van eigentijdse technologieën. Helaas kom ik nog volop kantoren tegen waar de Nieuwe Werkomgeving vaak bestaat uit een enorme hoeveelheid verschillende gebiedjes en 'leuke' zitjes, waarin de samenhang ontbreekt en waarvan de meerwaarde niet helemaal helder is.

FB *Wat gaat er mis?*

OE We creëren nog vaak interieurs die mensen een bepaald format opleggen. Hier wil ik vanaf, wat niet wil zeggen dat ik wil overgaan op volledige vrijblijvendheid. Om mensen echt vrij te laten bewegen en werken, moeten er piketpalen worden geslagen. Een goed concept is cruciaal voor de gevoelskwaliteit van de ruimte. Het is de verantwoordelijkheid van de ontwerper een evenwichtig interieur te creëren dat de talenten en capaciteiten van een persoon prikkelt, waardoor deze in zijn eigen kracht kan komen te staan. Net als een schilderij kan een interieur alleen bezielen als de compositie klopt.

FB *Hoe vind je het evenwicht in een wereld die razendsnel verandert?*

OE De crisis heeft ons wakker geschud. We waren te veel bezig met ons ego en verloren onze medemens uit het oog. Gelukkig zijn de jaren van uiterlijk vertoon voorbij. Het gaat nu om verbinding. Door verbindingen aan te gaan met anderen en met de wereld om ons heen, vinden we houvast in een tijd die continu in beweging is. Bij elke

opdracht ga ik op zoek naar de thema's die gebruikers verenigt. Hospitality is een goed voorbeeld van zo'n thema, maar ook samenwerken, duurzaamheid of spiritualiteit kunnen cirkels van verbinding zijn.

FB *Ex Interiors ontwierp het interieur voor het nieuwe hoofdkantoor van Koninklijke Auping in Deventer. Van welke verbindende thema's ben je uitgegaan?*

OE Al in het eerste gesprek met directeur Aart Roos bleek dat bij Auping naar verbinding werd gezocht. Het bedrijf ondergaat een enorme transitie en wil in 2020 in alle opzichten Cradle to Cradle-gecertificeerd zijn. Hiertoe verhuisde het kantoor van een statig pand gelegen aan de noordkant van Deventer naar een bestaand kantoorgebouw tegenover de fabriek. Met deze verhuizing wilde Roos de samenwerking tussen kantoor- en fabrieksmedewerkers versterken. De bouw van een loopbrug tussen kantoor en fabriek moest daarnaast letterlijk en figuurlijk de verbinding leggen. Een logische gedachtesprong, maar ik was ervan overtuigd dat deze brug niet de gewenste verbinding zou leggen en niet de juiste oplossing was. Ik heb toen voorgesteld om in plaats daarvan in de fabriek een uitgebreid ontmoetings- en restaurantgebied te maken waar fabrieks- en kantoormedewerkers elkaar bij de lunch kunnen ontmoeten en zich gezamenlijk trots kunnen voelen op de producten die ze leveren. In dit 'kloppende hart' kan Auping ook gasten uitnodigen voor een lunch of voor een bezoek aan het 'experience center' dat zich naast het restaurant bevindt. Hier toont het bedrijf zijn visie op duurzaamheid, 'lean manufacturing' en productontwikkeling. Via wandelpaden op restaurantniveau kan vervolgens het productieproces 'realtime' van bovenaf aanschouwd worden. Na grondig onderzoek werd dit plan goedgekeurd, maar het accent van het budget werd door deze ingreep verplaatst van kantoor naar fabriek.

FB *Was er nog wel genoeg over voor het kantoor?*

OE Er was nog een beperkt budget beschikbaar en we hadden te maken met een standaard kantoorgebouw. We bedachten een slim plan. Waarom de lelijkheid van het kantoorgebouw niet omarmen? Het was een gewaagd uitgangspunt, maar het cre-

“Net als een schilderij kan een interieur alleen bezielen als de compositie klopt”

eerde veel nieuwe mogelijkheden. Bestaande wanden, systeemplafonds en vloeren werden behouden. Ze werden behandeld met c2c-betonverf in de Auping-kleuren, die ook op de vloeren in de fabriek werden toegepast. Dat was de basis. Hieraan voegden we materialen uit de eigen fabriek toe. Met tijks en spiraalbodems zijn akoestische wanden gemaakt. Een deel van het bestaande meubilair is hergebruikt en als zonwering werden verschillende, bestaande lappen stof gebruikt. Onder het motto 'laten ontstaan' gaven wij de creatieven binnen Auping vervolgens de vrijheid om het concept verder te ontwikkelen. Zo konden zij zelf hun identiteit aan de werkomgeving geven. Het resultaat is volgens Roos "een optimaal functionerend ontmoetingsgebied én positieve energie en betrokkenheid onder de medewerkers."

FB *Was je niet bang dat het verkeerd zou gaan?*

OE Ik heb het predicaat control freak, maar ik was verre van bang, het concept klopte. Het 'laten ontstaan' voelde zelfs als een verademing. Net als ieder ander maak ik een ontwikkeling door. In het begin hield ik me vast aan hoe het allemaal hoorde en maakte ik 'correcte' interieurs. Door mijn eigen vrijheid te omarmen en te tonen, lukte het me in de loop der jaren tegenwoordig steeds beter om los te laten en de kern direct te pakken. Ik sta daarmee in mijn eigen kracht en ben daardoor in staat dit uit te dragen en te verbeelden.

FB *Terug naar de verbinding. Kom je dat ook tegen in je eigen beroepspraktijk?*

OE Ik zit steeds vaker aan tafel met een heel team van specialisten uit verschillende disciplines. Er wordt samengewerkt. Kennis en kunde worden gedeeld. Het is niet meer ieder voor zich, maar veel meer samen sterk. Het is belangrijk om breed te denken. Over de grenzen van het eigen vakgebied heen te kijken. En tegelijk om te laten zien

“Experience en hospitality zijn duidelijke trends in het kantoorinterieur”

Odette Ex wist de directie van Auping ervan te overtuigen het kantoor te integreren in de fabriek. Zo wordt contact tussen werkvloer en kantoorpersoneel versterkt.

wie je bent en waarvoor je staat. Ik vind deze manier van werken heel prettig en voel me sinds de crisis als een vis in het water. Door elkaars expertise te erkennen ontstaat een integraal ontwerp. Voor het hoofdkantoor van lease-maatschappij ALD Automotive in Hoofddorp bijvoorbeeld, werkte ik met belevingsdeskundige Tinker Imagineers. Samen gaven we vorm aan een belevingsruimte. Tinker zorgde voor een AV-carroussel van negentien schermen waarop het verhaal van ALD wordt verteld. Ex Interiors verzorgde de context. Doordat we echt samenwerkten ontstond een geavanceerd Mobility Experience Center waarin de bezoeker wordt meegenomen in de wereld van de mobiliteit.

FB Was 'experience' een specifieke wens van de opdrachtgever?

OE ALD wil de wereld het nieuwe verhaal over

mobiliteit vertellen. Dat is iets wat ik permanent tegenkom. 'Experience' is net als 'hospitality' een duidelijke trend. Bedrijven en organisaties willen laten zien waarvoor ze staan. Voor de crisis werd er 'gewoon' een imposant nieuw kantoor gebouwd. Tegenwoordig wordt in het interieur gezocht naar mogelijkheden om missies te visualiseren. Omdat er vandaag de dag andere waarden gelden zoals transparantie, duurzame verbindingen, authenticiteit en kennisdeling, is de buitenkant niet meer zo belangrijk. Het gaat om beleving en het nemen van eigen verantwoordelijkheid.

FB Welke thema's waren naast beleving het uitgangspunt?

OE Net als bij Auping kreeg ik bij ALD te maken met een bevlogen directeur: Carel Bal. De gesprekken die ik met hem had, waren bijzonder. We spraken niet over PVE's, maar over nieuwe energie,

beweging en nieuw elan. Over de transformatie waarin alle betrokkenen, van directeur tot schoonmaker, een commitment aangaan met het bedrijf. En over de dynamische wereld van de mobiliteit, over ontmoeten, inspireren en samenwerken. Als gelijkwaardige partners probeerden we elkaar te begrijpen en op een lijn te komen. Tien jaar geleden was dit ondenkbaar, je had de architect en de opdrachtgever, de verhoudingen lagen toen heel anders. Ik prijs mezelf gelukkig dat ik aan de top persoonlijkheden ontmoet waarin ik me herken en die me enthousiasmeren. Visionairs die de essentie van de 'nieuwe tijd' begrijpen, waardoor ruimte ontstaat voor vernieuwende concepten.

FB Bij Auping heb je de 'lelijkheid omarmd'. Hoe ben je omgegaan met het standaard kantoor waarin ALD is gevestigd?

OE We hebben de standaard doorbroken door

Om binnen budget te blijven werd besloten de lelijkheid van het bestaande gebouw te omarmen. Bestaande wanden, systeemplafonds en vloeren werden hergebruikt.

In het interieur werden materialen uit het assortiment van Auping verwerkt. Tijks en spiraalbodems zijn bijvoorbeeld verwerkt tot akoestische wanden.

De bestaande gebouwdelen werden behandeld met c2c-betonverf in Auping-kleuren.

twee ruimtelijke ingrepen te doen. De entree hebben we verlegd naar het midden van het bouwvolume. Gebruikers en bezoekers staan hierdoor direct in de kern van het kantoor en worden niet eerst door het standaard gebouw geleid. Tegenover de entree is meteen de ontvangstbalie. Links is het Experience Center, rechts de koffiehoeke en het restaurant. Op de begane grond gaat het om ontvangst, ontmoeten en beleven. De tweede ingreep betreft de plaatsing van een centrale 'doos'. Deze blauwe doos is omhuld met jute en doorsnijdt de drie bouwlagen van het kantoor. In de doos verbindt de trap het ontmoetingsgebied met de twee bovenliggende werkvloeren, die in duidelijke zones zijn ingedeeld met individuele werkplekken, concentratie- en overlegplekken. Zo bevinden zich in de doos verschillende gesloten overlegplekken. Deze hebben aan een zijde een transparante wand, de tegenoverliggende wand is maar voor een derde vanaf de grond voorzien van glas. Dit geeft een spannend perspectief op de wereld buiten de doos en andersom.

FB Niet alleen de blauwe doos maar ook de kleur op de wanden valt op. Hoe ben je tot dit palet gekomen?

OE Kleuren kies ik vaak intuïtief. Mobiliteit associeer ik met globalisering, met de aardbol die voor zeventig procent bestaat uit water. Het diepe blauw van de oceanen hebben we opgepakt en gebruikt voor de doos en de tapijten. Om tot een mooie compositie te komen hebben we gekozen voor een tegenhangende kleur. Een aardse roodpaarse kleur die de identiteit van ALD versterkt.

FB Wat was de grootste uitdaging bij dit project?

OE Bedrijven hebben grote ambities, willen vernieuwen, maar kampen tegelijk met beperkte budgetten. Het is een uitdaging om binnen de kaders letterlijk en figuurlijk ruimte te scheppen voor de ambities van een bedrijf. Het leert ons jongleren en zet onze creativiteit op scherp. Als ik bij ALD rondloop, zie ik blije mensen die het Nieuwe Werken hebben omarmd. Hun droom is gerealiseerd en daarmee ook de onze.

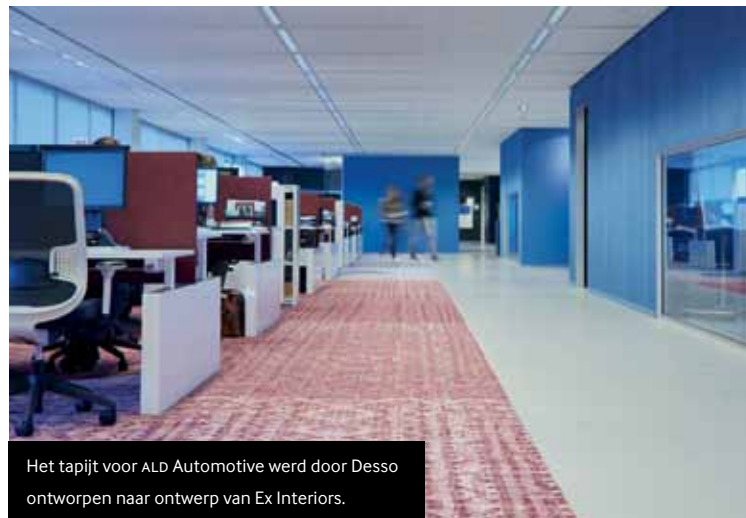
Samen met Tinker Imagineers ontwierp Ex Interiors een 'Mobility Experience Center'.

Kleurrijk tapijt

Speciaal voor ALD Automotive ontwikkelde Ex Interiors in samenwerking met Desso een tapijt waarin de kleuren rood, paars en blauw van de wanden in verschillende gradaties terugkomen. Het tapijt accentueert de individuele werkplekken in het kantoor en legt een visuele relatie met de gesloten overlegplekken. Ex Interiors ontwikkelde al vaker in samenwerking met fabrikant Desso tapijten. Het heeft geleid tot de samenstelling van een speciale EX-Desso Collection voor de hotel- en kantoorbranche. Dit jaar wordt de collectie op de markt gebracht.

De entree bevindt zich in het midden van het gebouw. Zo staan gasten direct middenin de bedrijvigheid.

Het tapijt voor ALD Automotive werd door Desso ontworpen naar ontwerp van Ex Interiors.

De kantine

In het kantoor van ALD Automotive koos Odette Ex voor donkerblauw, een referentie naar de diepe oceaan, met rood-paars als tegenhanger.

Cirkels van verbinding

Odette Ex: “We zitten in een nieuwe tijd. Een tijd van verbinding. Door verbindingen aan te gaan met anderen en met de wereld om ons heen, vinden we houvast in een tijd die continu in beweging is. Bij elke opdracht ga ik dan ook op zoek naar de thema’s die gebruikers verenigen.”

In opdracht van de Universiteit Utrecht maakte Ex Interiors een ontwerp voor de herinrichting van de begane grond van het Bestuursgebouw op de Uithof in Utrecht. Het jaren tachtig kantoorgebouw heeft een karakteristieke architectuur. Het interieur was door de jaren heen echter flink dichtgeslibt, van een eenduidige uitstraling was geen sprake. Ex Interiors bracht weer een heldere lijn in het interieur, passend bij deze tijd en het karakter van de opdrachtgever. Foto Luuk Kramer

ALD

Interieurarchitect Ex Interiors
Mobility Experience Centre i.s.m Tinker Imagineers
Opdrachtgever ALD Automotive
Locatie Hoofddorp
Oppervlakte 2.750 m²
Ontwerp december 2013
Oplevering september 2014
Aannemer Intermontage
Interieurbouw IBP Interieurbouw
Projectmanagement Conclusion
Lichtadvies Arpalight
Horeca advies Vijverborgh
Leverancier tapijt Desso
Leverancier los meubilair !Pet

Auping

Interieurarchitect Ex Interiors
Opdrachtgever Koninklijke Auping
Locatie Deventer
Oppervlakte kantoor 3.000 m²
Oppervlakte fabriek 1.200 m²
Ontwerp augustus 2013
Oplevering december 2014
Aannemer kantoor Rohde & Grahl
Aannemer fabriek ADST
Projectmanagement Qwinq
Interieurbouw kantoor Rohde & Grahl
Interieurbouw fabriek Stoverink
Horeca advies Vijverborgh
Leverancier tapijt Desso